

2014

Mit liv med gymnastik.

Sejlads i Ishavet.

Livet på landet i 1830

Butikken ih.mode

Uddrag af forhandlingsprotokollerne

For Vildbjerg - Nøvling – Timring sogneråd.

Billeder fra årets gang 2013 - 2014

Indholdsfortegnelse	side
Mit liv med gymnastik v/ Jytte Godskesen.	2
Sejlads i Ishavet v// Peder Bredkjær og Svend Aage Madsen.	8
Livet på landet i 1830 v/ Karl Gregersen	15
Butikken ih.mode v/ Henning Andersen	24
Uddrag af forhandlingsprotokollerne for Vildjerg – Timring – Nøvling sogneråd v/ Niels Korshøj.	30
Glimt fra året 2013 - 2014 fortalt i billeder	

Lokalarkivets adresse:

Burgaardsvej 8, 7480 Vilddbjerg

Tlf. 97 13 31 29

FORORD

Årsskriftet fra Vildbjerg Lokalarkiv for 2014 er lidt anderledes end tidligere års. 100-års kavalkaden er udgået, men billederne fra året er bibeholdt.

Det er lykkedes os at få tre artikler fra personer, der ikke dagligt er tilknyttet arkivet, og vi takker forfatterne.

Arkivet har også i 2014 bidraget aktivt med oplysninger og billedmateriale til de succesrige byvandring.

Vi har bestræbt os for at udbrede kendskabet til vore aktiviteter ved arrangementer i Den Gule Bygning.

Sluttelig opfordres vore læsere til selv, og ved opfordringer til venner og bekendte, at gøre opmærksom på vor interesse i at modtage fotos, beretninger, tegninger m. v. Vi skal nok passe godt på det.

GOD FORNØJELSE MED LÆSNINGEN!

Karl Gregersen

Knud Sørensen

Jens Kristensen

Arne Sørensen

Kristian Mosekjær

Niels Korshøj

Mit liv med gymnastik

v/ Jytte Godskesen, Vildbjerg

På landet var der i min ungdom ikke så mange muligheder for fritidsinteresser. Der var håndbold på græs og gymnastik i forsamlingshuset om vinteren, så det var også de sportsaktiviteter, jeg deltog i.

De unge her fra området, der valgte et højskoleophold, tog på Ollerup gymnastikhøjskole, hvor min mor også havde været, så jeg valgte i stedet Sønderborg idrætshøjskole.

Det gav virkelig et skub i retning af frivilligt foreningsarbejde, og alle unge skulle give sig tid til et sådant ophold. Det er en oplevelse for livet. Mit ophold på idrætshøjskolen faldt sammen med, at der var landsstævne i Vejle sommeren 1961. Her deltog Idrætshøjskolens gymnastikhold.

Det var en fantastisk oplevelse.

Efter nogle år i Østjylland med gymnastikhold af forskellig art, flyttede vi til Vildbjerg i 1976.

Her kom jeg hurtigt med i gymnastikforeningens bestyrelse, hvor jeg senere blev formand, en post jeg havde i en del år.

Vi havde i de år mange tiltag, både med børneaktivitetsdage, store opvisningshold af både børn og voksne.

En stor flok deltog i landsstævnerne, der rundt omkring i landet blev holdt hvert fjerde år. Jeg har været med til samtlige landsstævner siden 1961 i Vejle, undtagen et år, hvor landsstævnet blev afholdt på Bornholm. Disse stævner har givet mange oplevelser, f. eks stævnet i Svendborg, hvor

indmarchen foregik ned ad et podie og ind på et fyldt stadion med 40 tusinde aktive gymnaster. Det kan give gåsehud at tænke tilbage på.

Plus alle de festlige dage og nætter stuvet sammen i en skolestue, 10-15 mennesker på luftmadrasser.

Gymnastikafslutning, seniorer 2014

De store hold fra det gamle Hammerum herred har altid gjort det godt og gennem årene har der været mange dygtige instruktører i spidsen for holdene, bl.a. vores egen Elin Lindvig, der med stor succes var instruktør for holdet i Slagelse. Alle disse gymnastikoplevelser er rart at have med i bagagen.

Vildbjerg sportsforenings 75-års jubilæum 1981

I midten af 1990-erne startede man på landsplan med ældreidræt, som det hed dengang. Også i Hammerum herred I C Vildbjerg startede man i foråret, hvor krocket og petanque blev de første tiltag. Vi begyndte som en afdeling under gymnastikforeningen, hvor jeg stadig var formand, men I midten af 1990-erne startede man på landsplan med ældreidræt, som det hed dengang. Også i Hammerum herred fik man så småt gang i de ældre.

I Vildbjerg startede man i foråret, hvor krocket og petanque blev de første tiltag. Vi begyndte som en afdeling under gymnastikforeningen, hvor jeg stadig var formand, men foranlediget af de nye tiltag inden for ældreområdet, fravalgte jeg formandsposten, men vedligeholdt forbindelsen til gymnastikforeningen gennem en bestyrelsespost. Vi var et lille

hold, der forberedte opstarten til ældreidræt i Vildbjerg. Vi fik hjælp til krocketspillet af Hans Olesen fra Vorgod. Han vidste, hvordan krocketbanerne skulle indrettes, og han kendte spillereglerne. Petanquespillet var lettere at gå i gang med, men begge dele fik en god start.

Vi ville gerne holde fast i personer, der var med til aktiviteterne fra starten, og vi besluttede at forsøge med gymnastik om vinteren. Vi startede med en halv time om ugen, og efter gymnastikken blev der spillet bold, tæppecurling eller boccia. Med årene har disse arrangementer få en god tilslutning, og mange andre aktiviteter er kommet til, bl. a. cykling og stavgang.

Vi valgte derfor at starte op som selvstændig forening med egne vedtægter og egen generalforsamling.

Vi er rigtig glade for den store tilslutning i alle afdelinger og af FM I- senioridræt.

Et yngre seniorhold

Det er en ren fornøjelse en tirsdag morgen, hvor der myldrer ind med friske damer og mænd i senioralderen, som nyder kaffen, snakken og gymnastikken i en propfyldt skolehal.

Gymnastikken har hele mit liv haft min hovedinteresse, og det frivillige foreningsarbejde har optaget mig meget. Det har taget en del fritid, men det har samtidig givet så meget tilbage, som jeg ikke har villet undvære.

I årenes løb har jeg deltaget i mange møder og konferencer og har derigennem mødt så mange positive og glade mennesker, som jeg ellers aldrig ville have lært at kende.

I dag er der mange tilbud til seniorer. Foruden senioridrætten har mange andre foreninger forskellige møder m.v., så dagene har svært ved at slå til.

De gode ting i livet, er netop med til at holde kroppen og sjælen i gang, så jeg fortsætter så længe, helbredet holder. En stor tak til alle, jeg kender, for at jeg har fået de muligheder, som gymnastikken og det frivillige arbejde har givet mig.

Jytte Godskesen

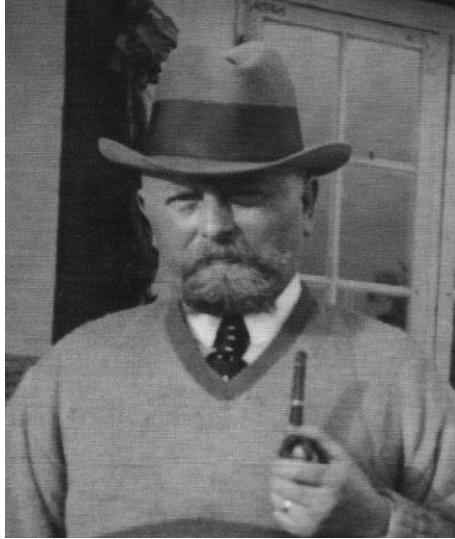
Sejlads i Ishavet

v/Peder Bredkjær og Svend Aa. Madsen

Efter 3 år på verdenshavene vendte han hjem for at uddanne sig til styrmand på Svendborg Navigationsskole. Efter endt uddannelse sejlede han i nogle år som styrmand og senere skibsfører. Den 1. september 1873 kom der en lille dreng til verden i Thurø røgeri. Han var søn af fiskeskipper og røgeriejer Christian Julius Nielsen og hans hustru Anne Marie. Drengen fik navnet Thomas, og efter sin konfirmation blev han handelsuddannet, men han fandt hurtigt ud af, at det ikke var her, hans fremtidige virke skulle være. Han var en ægte thuringer, og derfor stod hans hu mere til skibsfart og saltvand, hvilket medførte, at han som 16-årig stak til søs for at sejle i kystfart på Sydamerika.

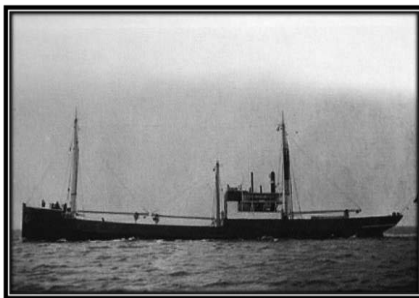
på forskellige skibe, men i 1910 blev han åbenbart træt af livet til søs, for han afmønstrede og købte et hus overfor sit barndomshjem på Thurø. Efter hjemkomsten ernærede han sig som fisker. Ved siden af drev han en fiskehandel med tilhørende røgeri.

I starten gik det rigtigt godt, men efterhånden blev det sværere at få tingene til at løbe rundt på grund af udefrakommende faktorer såsom depression og bankkrak, så til sidst blev han nødt til at indstille aktiviteterne.

Skibsfører Thomas Nielsen, Thurø.

Men ledighedsperioden blev kort, for han fik snart hyre som 1. styremand på motorskibet ”M/S Svendborgsund”, som var blevet bygget på Thurø værft i 1918. Det var på 321 nettoton og udstyret med en 360 HK’s motor.

”Svendborgsund” på 541 brt. (32 blev bygget i 1917 – 1918 på J. Ph. Jørgensens værft på Thurø.

Dette skib blev i 1926 solgt til en reder i København, og Thomas Nielsen fulgte med.

Ved salget blev skibet omdøbt til ”M/S Karise” og sejlede efterfølgende hovedsagelig i Nord- og Østersøfart frem til omkring 1935, hvor det blev afhændet til et amerikansk firma ”Swenson Fur Trading Company” i Seattle på USA’s vestkyst. Skibet beholdt navnet ”Karise”, og inden farten over Atlanterhavet blev skibet udrustet i København. Som fører af skibet blev ishavskaptajn Viggo Jochimsen ansat.

Firmaet, der havde købt skibet, ville bruge det til sejlads på kysten oppe ved Beringsstrædet mellem Alaska og Sibirien. Den 25. marts satte ”Karise” kursen vestpå, og efter 65 dage ankom det via Panamakanalen til Seattle.

Her kom skibet i dok for at blive klargjort til ishavssejlads. Det blev blandt andet forstærket med jernbeslag i stævnen. Desuden fik skibet installeret en radio med tilhørende telegrafist.

Til slut blev der for en sikkerheds skyld indladet proviant til 2 ½ års forbrug, så man i nødstilfælde kunne klare en overvintring i isen, hvilket ikke var usædvanligt på den tid i de områder, som skibet var på vej mod.

Resten af lastrummene blev fyldt op med proviant og handelsvarer, som var beregnet til kompagniets handelsstationer på Sibiriens nordkyst, hvor selskabet havde koncession på handelen med blandt andet pelsvarer.

Godset, man medbragte, bestod hovedsagelig af tobak, te, sukker, mel, fælder, geværer og ammunition. Alt sammen skulle bruges som betaling for de pelsvarer, de købte af de indfødte og fangstfolkene.

Den 25. juni var man klar til afgang, og efter 12 dage i søen nåede man frem til sydvestspidsen af Alaska, hvor fyldte olietønder kom ombord som dækslast, da man ikke kunne være sikker på, at rejsen kunne klares i løbet af et år.

”Karise” satte nu kursen mod nordvest over mod Beringsstrædet, som det nåede den 14. juli. Her lagde de ind ved den russiske handelsstation Cap Dezhnevra. Dette var et vigtigt stop på turen, for her skulle der udredes toldafgifter. Samtidig skulle der indhentes og udfyldes forskellige skibspapirer til brug for den videre sejlads.

For at dette papirarbejde skulle gå lidt hurtigere og mere gelinde, blev de russiske embedsmænd – med succes – smurt med en god frokost.

Allerede den 15. juli nåede man polarisen. I dette område mødte de skibet ”Nanuk”, som havde ligget indefrosset i isen med 12 mand ombord siden september måned året før. De var dog kommet fri af isen, og alle var ved godt mod, selv om de manglede vigtige fornødenheder som kartofler og kaffe.

Derfor var besætningen utrolig glad for at få nye forsyninger ombord, inden de drog videre mod Seattle, mens ”Karise” fortsatte til Cap Serdzekamen beliggende på 69 grader nordlig bredde og 172 grader vestlig længde.

Undervejs blev kaptajn Jochimsen alvorligt syg, så i realiteten var det Thomas Nielsen, der som 1. styrmand havde kommandoen over skibet.

Efter mødet med ”Nanuk” kom de for alvor ind i områder med svær is, så der blev brugt megen tid i udkigstønden, og skibet måtte ofte føres frem og tilbage, indtil det lykkedes at finde brugbare åbninger.

Til sidst blev isen så massiv, at eskimoerne inde fra fastlandet kunne bevæge sig helt ud til skibet.

Efter meget besvær kom ”Karise” frem til handelsstationen North Cape, hvor kompagniet havde et depot, hvorfra der blev drevet handel med nomaderne og jægerne i området.

Det blev imidlertid kun til et kort stop, inden skib og besætning hastede videre. Allerede dagen efter kom skibet for alvor ind i pakisen, som lagde sig så tæt og tungt om skroget, at det knagede højlydt i spanterne. Disse forhold gjorde, at besætningen døgnnet rundt var klar til at forlade skibet med kort varsel.

Som sidste udvej blev man nødt til at sprænge isen rundt om skibet med dynamit for at lette trykket på skroget, og endelig langt om længe kom de fri.

Det viste sig desværre, at skruen ved mødet med isskopperne var blevet beskadiget så meget, at de kun kunne sejle med en 3 – 4 knob, da de skæve skrueblade fik skibet til at ryste voldsomt ved høje omdrejninger.

Endelig den 13. august nåede ”Karise” endemålet i Nizni Kolimsk, hvor resten af de medbragte varer blev losset. Derpå kunne man påbegynde lastningen af de indkøbte varer.

Ladningen bestod af 15 000 hvide ræveskind, 50 000 egernskind, store mængder skind fra blå- sort- og sølvræve samt et utal af rensdyrskind. Desuden var der et mindre parti af det meget kostbare hermelinskind.

De mest specielle varer var dog en 10 – 12 ton hvalrostænder og 15 ton mammutstødtænder.

Tænderne fra de sidste var gravet op af den frosne tundra, hvor de frosne lig af mammutterne havde ligget i årtusinder.

Den samlede værdi af lasten på det tidspunkt i midten af 1930'erne var omkring 4 millioner kroner.

Mens man havde ligget i havnen, var skruebladene med stor møje og besvær blevet rettet så meget ud, at man frem over ville kunne skyde en fart på en 5 – 6 knob uden ubehagelige vibrationer i skroget.

Efterhånden var man nået hen i august måned, og vinteren var så småt ved at holde sit indtog med frostgrader og sne, så derfor blev arbejdet med at blive sejlklar intensiveret, for ingen ombord var interesseret i at overvintre i isen på dette øde sted.

På tilbagemturen mod Seattle var der stadig store problemer med isen på den første del af etappen, men ellers blev det mest dramatiske højdepunkt på turen, at kaptajn Jochimsen, der var blevet dårligere og dårligere under turen, blev afhentet af en vandflyver den 21. september for at blive bragt til hospitalet i Nome i Alaska. Senere blev han overført til New York, hvor han døde hen mod slutningen af året.

På ”Karise” havde man næsten opgivet håbet om at komme ud af isen, da det pludseligt blæste op fra syd, hvorved isen blev presset nordpå, hvilket gav en åbning, så den videre sejltur til East Cape og det russiske kontrolsted, samt Beringsstrædet og Nome forløb uden de store problemer.

Den 15. oktober stævnede ”Karise” atter ind i Seattle havn, og det vakte stor opsigt, for det var 5 år siden, at Swenson Fur Trading Company sidst havde fået et skib tilbage samme år, som det var sendt ud på denne tur.

Skibet og mandskabet havde klaret turen flot, selv om skibet var læk og havde flere skader efter sit møde med storisen.

Besætningen blev afmønstret og rejste hjem.

Også Thomas Nielsen vendte hjem til Thurø. Hans rejse gik fra Seattle til New York, hvor han gik ombord på den svenske amerikabåd ”Drottingholm”.

Grunden til, at denne artikel er kommet med i årsskriftet, er, at arkivfolkene fra Vildbjerg, Nøvling og Timring mødes over en kop kaffe hver mandag eftermiddag, inden de tager fat på arbejdet.

Ud over kaffen har de fået den gode tradition, at de enkelte medlemmer på skift fortæller en lille selvvalgt historie. I dette tilfælde var det Peder Bredkjærs tur – han er én af medarbejderne på Timring Arkiv. Hans valg var at give et lille indblik i kaptajn Thomas Nielsens spændende liv. At valget netop faldt på denne mand, er ikke nogen tilfældighed, for den brave kaptajn var hans mors morbror.

Livet på landet i 1830.

v/Karl Gregersen

Hammerum herred, et "fattigt" område.

Lokalarkivet har en bog, der nøje beskriver livet i det gamle Ringkøbing amt for knap 200 år siden.

Hammerum herred havde dengang store hedearealer, og det var et slidsomt arbejde at etablere et landbrug.

I 1830 blev stude endnu anvendt som trækraft.

Forfatteren til bogen var en tur rundt i hele Ringkøbing amt inden han begyndte at nedfælde notater, og da han kom til afslutningen af bogen, havde han en del kommentarer til, hvordan nogle ting kunne kritiseres og hvilke ting, der fortjente anerkendelse.

Hele Hammerum herred, herunder Vildbjerg blev dengang betegnet som et "fattigt" område, hvilket skyldtes de store hede - områder. Forfatteren havde

megen ros tilovers til de landmænd, som med stor flid, nøjsomhed og udholdenhed havde skabt et hjem for en familie.

Arbejdet i landbruget.

Der er gang i vævningen i ledige stunder

Under en omtale af arbejde på disse landbrug har forfatteren udførlig beskrevet arbejdsgangen. Først og fremmest skulle husdyrene og markerne passes, men al den tiloversblevne tid blev udnyttet til forskelligt husflidsarbejde.

Kvinderne forarbejdede uld og hørgarn, dels til de klæder, husstanden havde brug for, dels til varer med salg for øje. Mændene flettede bl.a. måtter og kurve af halm eller tilskar spiseskeer m.v.

Mændene flettede bikuber af halm

En fælles beskæftigelse var det såkaldte bindetøj. Strømper, trøjer, underbukser, huer og vanter. Disse varer blev solgt til landhosekræmmeren eller byttet med uld eller andre varer.

Forfatteren har lavet et regnskab over handelen med bindetøj og kom til det resultat, at det var landhosekræmmeren, der gjorde den bedste handel. Det er den udholdenhed og flid på trods af de trange økonomiske kår, forfatteren beundrede hos bønderne.

Forfatteren kunne formentlig for 200 år siden vide, at arbejdet med bindetøjet var den egentlige start på den omfattende tekstilindustri, der senere kom til at kendetegne Hammerum herred.

*I e' bindstouw hyggede
man sig med
bindetøjet*

Forfatterens råd til landbruget.

Det anbefales, at beskæftige sig med husdyrhold, heste, kvæg og svin i stedet for planteavl. På de fattige egne kunne der i tørre somre eller økonomisk vanskelige år være problemer.

Problemerne kunne være så store, at landmændene blev tvunget til at sælge

ud af husdyrbestanden, ofte i en alt for ringe foderstand.

Generelt ville kvæg, svin og heste være at anbefale frem for får. Men i hedeegnene ville fårehold være mere fordelagtig

ikke blot på grund af disses naturlige beskaffenhed, men også fordi, der kunne forarbejdes en masse uld.

Man kunne dog ønske, at der blev ofret mere opmærksomhed på fåreflokkenes forædling samt større opmærksomhed for vigtigheden af gode stamdyr for de øvrige husdyrs vedkom-

Der var ikke foder nok til koen

mende. Der kunne anvendes bedre fodermidler ved vinterfodringen, og om sommeren kunne der være tale om en bedre foderudnyttelse ved staldfodring.

Den vegetabiliske produktion burde dog ingenlunde tilsidesættes. Hvor lave kornpriserne end måtte blive, burde kornets høje værdi som fodermiddel ikke tabes af sigte. Rodfrugter befordrer til at forbedre den animalske produktion og fremme jordens stigende forbedring. Men kartoffelavlen fortjente især at blive udbredt. Sagkyndige mener, at en sjettedel af den brugbare agerjord burde bruges til kartoffelavl.

Hvor der ikke til gården var engbund, burde der i stedet dyrkes kløver, kunstige græsarter og brakfrugter. Høravlens udbredelse var også at ønske, thi at give 3 tdr. rug for en lispund hør, som i nogle år er tilfældet, kunne ikke svare regning.

Avl af hør fandt sted selv på de ringere jorde. Afvanding af landbrugsarealer kan skabe et større fællesskab. Disse opgaver føles ofte så store, at man er vejet tilbage for en gennemførelse. Opgaven krævede også speciel sagkundskab. Her ville det være gavnlige med en plantør og en offentlig indsats.

Af særdeles vigtighed anses det, om husmænd, især sådanne, der kun er i stand til at holde 2 køer, kunne overtales til at drive deres jord ved hjælp af køerne eller ved hjælp af stude

Bygninger.

Bondens bygninger bestod sædvanligvis af 4 sammenbyggede huslænger og ”våningshuset” (stuehuset). På dette plejede at være 2 indgange, en til forstuen, som på den ene fører til dagligstuen og på den anden til køkkenet og bryggerset. En anden indgang er fra gården til bryggerset.

Sådan kunne en mindre gård se ud.

Havepladsen var næsten altid ved stuehuset, og dagligstuen

Her er tale om en større gård

var således, at

man fra

vinduerne kunne

se både i gården

og på marken.

Længen over for

stuehuset var

lade. Stråtage var

de almindeligste

undtagen i Hede-

egnene, hvor staldbygningerne ofte var tækket med lyng.

Når der opstod bedre tider, blev der bygget meget. De fleste stuehuse blev bekvemt indrettet og vidner om, at man havde sans for at bo godt.

Derimod var heste- og kostalde samt fåre- og svinestier for lave, hvilket kunne medføre en speciel og konstant dunst.

Landbofamiliens måltider

Om sommeren er der i bondefamilier givet 5 måltider daglig, hvilket i de fattige hedeegne bestod af følgende: straks efter, at man er stået op, en halv eller en hel time før solens opgang, nydes brød og mælk til davre. Kl. 9 et stykke smørrebrød., Kl. 12 spises til middag, f. eks. øllebrød, vælling, sur ost med øl eller varm mælk på. Eftermad, tør fisk eller flæsk og kartofler. røræg eller pandekager.

Her er man klar til at kærne smør

KL. 5 mellemmad,
et stykke
smørrebrød og i
travle tider en
snaps. Efter solens
nedgang spises
nådver, sur ost, sur
grød, eller sur mælk

I bindeegnene står
man som regel op
kl. 5 om vinteren.

I meget fattige egne bruges næsten aldrig øl, .men kun valle blandet med vand. Her må man ofte nøjes med bart brød.

Særegenheder, som for andre egne kunne tjene til efterfølgelse.

Hedeboernes sædelighed og gudsfrygt var uden tvivl større end på mange andre steder. Især hvor der var en forstandig, retskaffen og begavet sjælesørger. Mange besøgte flittigt kirken, selvom de boede flere mil derfra.

Kirke fra middealderen

Vesteregnens tyende har lært at udnytte aftenarbejde. Det beroede på husbonden, idet kunne ses, at hvis egnens tyende flyttede andre steder hen eller til købstaden, blev de henrevet af strømmen og angrebet af ladhed.

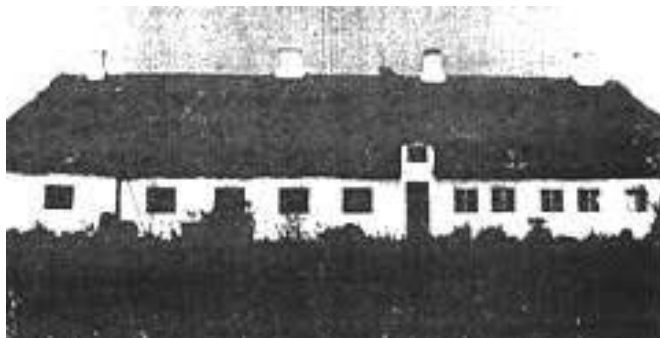
Hedeboerne var meget omhyggelige med at opsamle gødning og at anvende den mest hensigtsmæssigt, et arbejde, der næppe fandtes magen til andre steder i Danmark. Man var meget omhyggelig med høbjergningen., Hvad pløjningen angår pløjes lidt dybere end andre steder. Dermed kunne sommervarmen ikke så trænge gennem pløjelaget .Under pløjelaget var der sand eller al.

Ovnen var bygget op af mursten tækket med grøntørv eller mosetørv .Den kunne vare nogle år, hvorefter der blev bygget en ny.

I Ørre og Sinding sogne blev der for kommunens regning købt nogle hedeparceller blottet for agermark og eng. Derpå blev der bygget nogle fattighuse, hvoraf hvert var indrettet til én eller flere familier.

De fik af sognet al mulig bistand til at dyrke jorden samt sædekorn og læggekartofler.

Det kunne sysselsætte fattige på en gavnlig måde.

Et fattighus

Butikken ih .mode

v/Henning Andersen

Med købet af Bredgade 20 pr. 1. maj 1985 blev ih.Mode en realitet med åbningen mandag den 1. juli 1985.

Billedet er fra overtagelsen i 1985

Mange siger godt nok at man ikke må starte et nyt arbejde endsige åbne en butik på en mandag, da det betyde alverdens ulykker.

Nu her næsten 30 år efter, kan man vel godt sige, at dette må bero på en skrøne. Vi havde en fantastisk start, med en modtagelse som man kun turde drømme om.

Det til trods for, at vores forhenværende chef nok så spydig pralede med, at hele vores lager af tøj, jo ikke var mere end hvad han solgte på bare én dag i hans butik.

Nervøsiteten havde selvfølgelig sat sig inden åbningen, hvilket ikke blev mindre af, at vi under lørdagens reception blev budt

Fra vores 25 års jubilæum i 2010

velkommen til byen af et par kunder med ordene ”det er bare synd, men det her går nok ikke for jer”.

Heldigvis kan vi alle tage fejl, hvilket jo er et bevist, med et forestående 30 års jubilæum i 2015 som vi glæder os meget til.

Forud for dette er der dog brugt adskillige timers arbejde, masser af arbejde. Familien mente vi var godt tossede i og

med, at Inga ventede sig i femte måned, da vi overtog butikken i maj.

Hele ejendommen trængte til en kærlig hånd, det var faktisk så slemt, at det regnede ned gennem taget og havde ødelagt en del af loftbeklædningen på 1 sal.

Ikke alle vinduer kunne åbnes, de var simpelthen for rådne, men ok de var jo også ca. 80 år gamle.

Med familie, venner og adskillige håndværkeres hjælp fik vi sat styr på den mest presserende istandsættelse. Pengene blev primært brugt i butiksafdelingen, hvor skillevægge og skorstene blev fjernet. Stort set alle el- og rørinstallationer blev udskiftet i hele ejendommen. Taget blev lappet med en gang tagpap hist og her..

Bredgade 22 i 1990

Efter 2 måneders ihærdig ombygning kunne vi slå dørene op mandag d. 1. juli 1985.. Som sagt fik vi en flyvende start, som

Et vue over de mange Cup-deltagere, der igen satte rekord med deltagerantallet

Keld Køhler – elscooter service m.v - Nylandsvej

Den gule redningshelikopter er landet på plænen ved Vildbjerg kirke

De lokale arkiver har i kirkehuset et arrangement sammen med menighedsrådet. Jette Sørensen fortæller om slægtsforskning

Kildehøj fik sit orangeri til stor glæde for beboere og personale. De kan sidde i varme og i tørvejr .

Så var der veterantræf hos Hydro i Vestergade

Dobbelt hus på bygaden i Vildbjerg. Boligen falder pænt ind i bybilledet.

Solfangeranlæg ved Romvigvej

Astrid Rasmussen samler sine 17 børn, der ialt er 1000 år

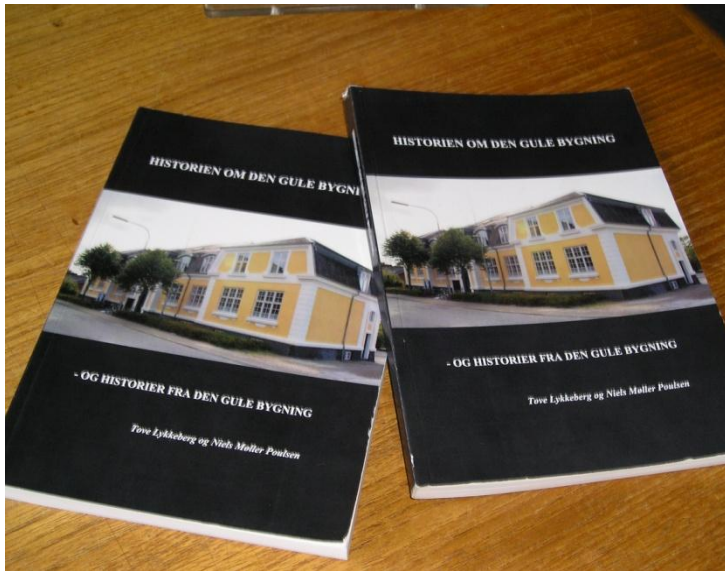
Vildbjerg modtog en hjertestarter. Den er placeret på hotellets sydgavl. På billedet: Knud Bunde, Heinz Simonsen, Poul Merrild og Henning Andersen

Vildbjergs politiske hold i kommunalbestyrelsen: Johannes Videbæk, Kent Falkenvig og Marianne Bjørn.

Kajs autografmuseum i den gule bygning. Museet har en alsidig samling

Tove Lykkeberg og Niels Møller Poulsen har skrevet en bog om den gule bygning. Kunne være en jule -gave til især gamle elever.

Hal 2 er i mål. Det blev fejret med en stor fest på Vildbjerg Sports- og Kulturcenter for hele byen.

Et stort landstævnehold af seniordamer Horsens 1990 (Mon nogen genkender Jytte Godskesen)

Frank Erichsen (Bonderøven) gæster Vildbjerg med sit foredrag.

gjorde, at vi hurtigt kom til at mangle varer, og juli dengang var en stille måned hos vores leverandører, havde de fleste ferielukket, og efterårsmoden kunne vi tidligst få leveret fra midten af august.

En detalje skal nævnes. Selv mente vi, at der mindst var brug for 500.000,- på vores kassekredit til varelager, men det ville banken absolut ikke gå med til. Vi fik 300.000,- og det måtte vi klare os med. Heldigvis havde vi som sagt en forrygende start, men vi havde også nogle fantastisk gode leverandører, som gav os en lang kredit.

Egentlig havde vi tænkt os selv at klare butikken, men med ca. kun en uge til vores søns fødsel midt i september, ja, da kunne vi godt se, at vi nok havde et problem. Sjovt nok, kom hjælpen ind af døren da det så mest sort ud, det var Lene Johansen som tilfældig var i butikken og spurgte til om vi da ikke stod og manglede hjælp. Hun var hos os i 8 år.

Derudover har 5 piger fået deres butiksuddannelse hos os gennem årene. Nu har vi 2 deltids damer ansat, Lene Bredkjær og Ulla Stilou som nu begge har været hos os i henholdsvis 16 og 11 år.

Det har været fantastisk at bo og have butik i samme ejendom, nemt når der lige skulle laves lidt ekstra om aftenen og så bare det, at vi altid har været hjemme, hvis børnene var syge. Undervejs har vores 2 børn, Maria og Henrik også hjulpet til i butikken, når der var ekstra travlt. De har dog begge læst videre og er i job.

Pladsen i butikken blev hurtig for trang, så da nabo - ejendommen i november 1990 blev sat til salg, slog vi til.

Længe havde vi gået og spekuleret over hvordan vi fik mere plads, så det var stort da vi i foråret 1991 slog dørene op til en næsten fordobling af butiksarealet.

Året efter, fik vi yderligere udvidet arealet med tilbygningen af garageanlægget ned ad Jernbane allé, det kom til at huse vores outlet, eller restvarer som det også hedder.

Siden er det blevet til renoveringer såsom nyt tag, omfugning af ydermure og nye vinduer. Ja, og efter 19 år med et godt brugt gammelt køkken i privaten til 250,- fik vi da også endelig det udskiftet, så lejligheden i dag er efter tidens standard.

Som sagt har både Inga og jeg altid arbejdet med tøj salg lige fra vi forlod skolen. Det har været i Varde, Grindsted og nu her i Vildbjerg, hvor vi har vores tøjeventyr.

Bygningen 2010

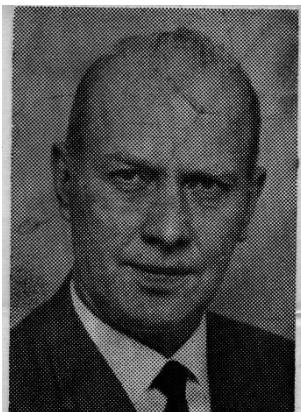

Bygningen 1910 (indsat af arkivet)

Uddrag af forhandlingsprotokollerne for Vildbjerg Nøvling Timring Sogneråd.

v/Niels Korshøj

Efter kommunesammenlægningen i 1970 samlede tidligere sognerådsformand, sognefoged, amtsrådsmedlem m.m. Carl Pedersen sin viden om den lokale administration gennem tider i skriftlig form, der omfattede et værk på 92 sider. Det er fra disse papirer, jeg her forsøger at give et forhåbentligt dækkende uddrag. Værket i sin helhed kan studeres på Vildbjerg Lokalarkiv. Carl Pedersen (i det følgende kaldet CP) havde en omfattende praktisk og teoretisk viden, og hans beskrivelse af udviklingen fra lensmandsstyre til vore dages

Carl Pedersen

kommunale styre er spændende læsning. Hele landet har fra CP) havde en omfattende praktisk og teoretisk viden, og hans beskrivelse af udvikling fra lensmandsstyre til vore dages kommunale styre er spændende læsning. Hele landet har fra gammel tid været inddelt i sogne. Man kender ikke ordets oprindelse, men mener det stammer fra ordet søge. Et sogn var det område hvorfra folk søgte til en bestemt kirke.

I løbet af Middelalderen fik de fleste landsbyer egen kirke og præst., sådan at sogneinddelingen ofte faldt sammen med landsbysamfundet. I 1300 tallet blev det til begyndelsen på et

kommunalt selvstyre. Magten var dog fortsat hos kongemagten, adelen og kirken.

Adelen ejede megen jord, der dog ofte var afhængig af, hvor længe kongemagten lod den enkelte beholde sit gods.

Den gamle kirke, som blev nedrevet i 1905

(det fører for vidt at komme ind på lensvæsenets opbygning og afhængighed af kongen).

Kirken var indtil reformationen landets største jordbesidder .Besiddelserne styredes af biskopperne .Det kan til eksempel nævnes, at biskoppen i Roskilde ejede hver fjerde gård på Sjælland. Sorø Kloster ejede 625 fæstegårde.

Efter reformationen blev mange præstekald nedlagt. Her hos os blev Timring og Vildbjerg sammenlagt, og i 1818 blev Nøvling tillagt. Flere sogne fik således samme præst.. Det var den første kommunesammenlægning.

I 1739 udgav Kristian d. VI den første skolelov. Nu skulle der bygges skolehuse . Tidligere havde vi degne som sang i kirken og underviste børnene i religion. Undervisningen foregik i kirken, da man ikke i sognene havde skolehuse.

Her på egnen blev der oprettet skolehuse ved kirken og ude i de 3 sogne. Præsten skulle føre tilsyn med undervisningen og skolerne. Det blev begyndelsen til de senere skolekommis-

Skolen fra 1840 - 1908

sioner. Præsten skulle tillige føre tilsyn med kirkerne og fattigvæsenet.

11 november 1791 udstedte Chr. den 7. en forordning for sognefogederne. Sognefogedinstitutionen var meget ældre end

1791. Og indtil sognekommunerne blev oprettet i 1842 var sognefogederne regeringens og administrationens vigtigste tillidsmænd ude i sognene, udnævnt af kongen. De indtog en omfattende og betydningsfuld stilling, idet alle oplysninger om lokale forhold skulle indhentes hos dem. Der måtte kun udnævnes duelige folk af bondestanden, helst en selvejerbonde til hvervet.

For at udføre hvervet tillagdes der sognefogederne en række privilegier. Fritagelse for indkvarteringer, arbejder ved veje og kirker, fritagelse for bropenge og bidrag til amtsfonden samt fritagelse for at fritage en søn for militærtjeneste i fredstid når sognefogeden havde fungeret i 15 år og tillige var lægdsmand. De nævnte privilegier bortfaldt ved loven af 4. Marts 1857.

Derefter fik sognefogederne løn efter distriktets udstrækning, hartkorn og folketal, samt en fast løn fastsat af amtsrådet. Nu udnævntes sognefogeden af amtmanden.

I 1972 blev sognefogedens bestilling nedlagt.

I 1803 kom forordningen om fattigforsorg og i 1814 forordning om almueskolen. Disse love administreredes af en kommission på 11 medlemmer, hvor præsten var født medlem og protokolfører, de øvrige medlemmer valgtes blandt de største selvejerbønder. Forsamlingen hed fattig-og skolekommissionen.

31. december 1825 var kommissionen samlet i præstegården, og her er nogle eksempler fra protokollen:

Anders Flod beholder Arne Sørensen

For 1 tdr. rug fra 1. Januar 1830 til 1. Januar 1831. Peder Nielsen modtager gamle Lars Tiphede.

Morten Thomsen modtager Marie Møllers datter et år fra mikkelsdag 1831 for føde og klæder.

For Katrines barn modtager Palle Hedeager den 24. November 1832 og til samme dato 1833 for føde og klæder og holde hende i skole, hvorfor han modtager 6 rigsdaler og 1 tdr. rug.

Peder Agerholm flytter ind i Vildbjerg fattighus.

Den årlige ligning der altid foretoges midt i december afholdtes i præstegården. Ligeså når der skulle ansættes en lærer.

Derimod afholdt kommissionen altid de øvrige møder i Møltrup brohus. En vej fra gården førte i nord ned til det såkaldte brohus, der lå lidt vest for broen, og nord for vejen, der går mod Timring kirke.

En rejsende blev med en bom, der gik ned, standset for at give et par skilling i bropenge. I brohuset var 2 beboere. Den ene bromanden, der drev lidt beværtning. Den anden var gamle Lars Kusk med familie.

Ved kongelig anordning af 31. August 1841 kom landkommunalloven, som indførte amtsråd og sogneforstanderskaber med udstrakt valgret. Hver gårdmand med mindst 1 tdr. hartkorn fik valgret.

Med disse reformer var grunden lagt for et egentligt kommunalt selvstyre. Endvidere bestemtes det, at der i hvert distrikt som havde eget fattigvæsen skulle oprettes et sogneforstanderskab, bestående af sognepræsten og de største lodsejere samt fra 4 til 7 sognebeboere. Herredsfogeden havde ret til at deltage i møderne og havde stemmeret.

Sogneforstanderskabet, der selv valgte sin formand, skulle overtage de hidtidige skole-og fattigkommissioners opgaver.

14. december 1843 var sogneforstanderskabet samlet i Grimstrup for at lægge budget for fattigforsørgelsen. Det skønnedes, at der skulle bruges 30 tdr. rug, 6 tdr. byg, 2 tdr. kartofler og 66 rigsbankdaler. Der var 28 familier under forsørgelse. Ved mødets slutning meddelte pastor Glud, at han måtte udtræde, da han fraflyttede sognet. Der blev i 1843 afholdt 7 møder.

Ved lov af 6. Juli 1867 blev der indsat en bestemmelse, at sogneforstanderselskaberne ændredes til sogneråd, altså sognerådsformand og sognerådsmedlemmer. Ligeså skulle alle sognets beboere, som betalte deres pålignede skatter, have ret til at vælge medlemmer til sognerådet. Medlemmerne skulle selv vælge deres formand.

3. januar 1868 var sognerådet samlet i præstegården. Som den første formand valgtes pastor Koch. Til skolekommisionen valgtes 3 medlemmer med pastor Koch som formand, til fattigudvalg valgtes 3 medlemmer, derudover 3 til skatteopkrævning samt 3 til vejudvalget.

Pastor Chr. Fr. Koch

CP refererer et fyldigt udvalg af det nye råds beslutninger, men jeg bringer kun enkelte af disse.

I sommeren 1869 byggedes en ny skolebygning, med lærerbolig og udhus til landbrug ved Mosegård.

I Grimstrup byggedes samme år et lille skolehus for 834 rigsdaler, til brug for Mosegård læreren om sommeren og en anden om vinteren. 15. december 1869 vedtog sognerådet at planlægge bygningen af en fattiggård i Vildbjerg i 1871. Efter

bevilling af lån til byggeriet , indkøb af jord m. v. opførtes fattiggården i 1871.

Der blev udpeget 2 medlemmer af sognerådet til at holde opsyn med byggeriet. Pastor Koch holdt også opsyn med byggeriet mens det skred frem. Ved et eftersyn viste det sig, at et stykke arbejde ikke var udført som det skulle være. Det er nok bedst, vi får det ned igen, sagde Koch. Siden var der ingen, der prøvede at komme nemt om ved det.

Rådets første møde i fattiggården fandt sted 25. September 1871. Senere holdt sognerådet normalt møderne i fattiggården.

1. Januar 1873 var der 252 skolesøgende børn i de 3 sogne fordelt på 7 skoler. De fordelte sig således:

Vildbjerg Kirke skole: 31 børn.

Rødding Biskole: 33 børn.

Merrild Biskole: 29 børn.

Timring Hovedskole: 56 børn.

Grimstrup Biskole: 26 børn.

Tiphede Biskole: 21 børn.

Nøvling Skole: 56 børn.

CP refererer talrige eksempler fra sognerådets protokol. Det fører for vidt, at referere alt dette, men jeg vil nævne nogle eksempler:

22. maj 1887: Fra skolekommissionen forelå indstilling, om rådet ville formå de handlende og bagerne i Vildbjerg til at undlade handel med slikkerier og lignende til børnene i den tid, børnene søger skolen, da kommissionen anser den ordning for skolens disciplin og undervisningens fremme. Sognerådet er helt enig med kommissionen deri, og overlader det til formanden at underhandle med vedkommende næringsdrivende desangående.

Jesper Kristensen, Tranholm idømmes en bøde på 10 kr. og 50 øre for mangelfuld vedligeholdelse af vejen mellem Vildbjerg Kro og Møltrup, og vejen fra Præstegården til Tranholm.

6. februar 1894 meddelte formanden, at lærer Hatt ikke vil holde latrinrende, idet en ministeriel skrivelse af 23. Marts 1863 fritager læreren derfor. Renholdelse af latrinrende overlades Peder Jensen Vahr for 1894 for en betaling af 5 kr. samt gødningen.

Det vedtoges at forhøje en enkes alderdomsunderstøttelse med 50 kr. fra 1. januar at regne altså 100 kr. årligt, grundet på hendes høje alder (84 år) og hendes svigtende syn til skade for syning.

Til den frie fattigkasse bevilgedes følgende beløb: Vildbjerg sogn 150 kr., Timring sogn 150 kr., Nøvling sogn 100 kr

Der føres flere klager over, at vor skorstensfejer intet bestiller, Man vedtog, at opsiges N. K. Larsen og leje en ny. Formanden bemyndigedes dertil.

31. august 1897.

Efter lange og vanskelige diskussioner, vedtog man køb af grund til opførelse af en kirke i Tiphede. Endvidere valgte man blandt 4 foreslåede grunde en placering af en præstebolig i Timring.

Fra redningshjemmet for forførte piger i Århus forelå en årsberetning og en bøn om et bidrag. Man vedtog at give 5 kr.

Niels Mouritsen, der på det tidspunkt var sognerådsformand,

Niels Mouritsen

var født i Vestergård i Rødding som søn af Mourits Vestergård. 36 år gammel blev han sognerådsformand, var i besiddelse af store evner, et stort fremsyn og en rig arbejdskraft. Han var i mange år ikke alene Vildbjergs, men også herredets betydeligste mand og kendt i vide kredse som kreditforenings repræsentant,

skatterådsmedlem og amtsrådsmedlem. I amts-

rådet blev han valgt til landvæsenskommissær, blev medlem af banekommissionen, hvor han gjorde en stor indsats.

Klogt og roligt beregnede han sine planer, og kunne vente med at få dem gennemført indtil det betydelige øjeblik var der, og han blev aldrig bragt ud af ligevægt.

Hans viden kom i mange henseender sognene til gode. Det som Vildbjerg og Nøvling især kan takke ham for er, at han fik jernbanen ført hertil—for dette projekt virkede han tidligt og silde og foretog mange rejser til København i den anledning.

Niels Mouritsen døde i en alder af 66 år i 1904 og nåede således ikke at se sit livsværk fuldført.

Videre med uddrag af protokoller:

1900, 17. september møde i fattiggården.

Forslag fra skolekommissionen om at undervisningen i skolerne begynder 1. november med 3 dage om ugen for hver klasse. Tiltrædes.

1900, 1. december. Ved et møde i Herning med amtsrådet vedtog man at forpligte kommunen til en statsbane fra Herning forbi Vildbjerg kirkeby, Aulum kirke og Tvislund til Holstebro for 20.500 kr. Dette vedstår sognerådet på kommunens vegne.

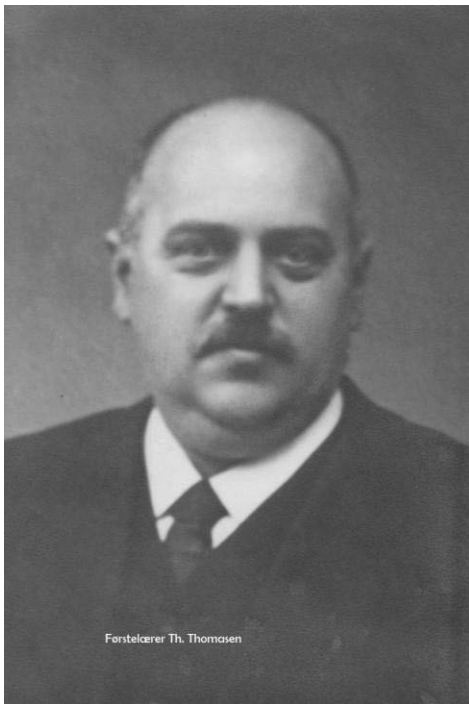
Beløbet skal indbetales i 15 på hinanden følgende finansår. Første betaling sker i det efter banens åbning for driften umiddelbart følgende driftsår med 1.366,66 kr.= 20.499,99 kr.

1902, 3. april. Fra amtet forelå til erklæring et udkast til tillæg til politivedtægt for Ringkøbing amt angående kørsel med automobiler, motorvogne, motorcykler og lignende. Sognerådet vedtog at erklære, at man intet havde at indvende mod udkastet, men samtidig vedtog man ønsket om, at der

ikke gives mere indrømmelse mod den slags køretøjer end nødvendig.

Andragende fra lærer Thomasen, Vildbjerg, om refusion af udlæg til køb af skolebøger til fattige børn. Det vedtoges at godtgøre udlæggene medens et andragende om et gratiale for at have undervist i sang ikke kunne tiltrædes.

Da der mangler penge i kommunekassen, og der foreligger en mængde regninger til betaling, vedtoges det, at sognefogederne uophørligt skulle iværksætte inddrivelse af skatterestancer ved udpantning.

1902 15. november.

Der forelå ekstraktudskrift af taksationsprotokollen for anlægget af Holstebro-Herning banen efter hvilket skoleloddens jordtab og ulempe ved banen er taxeret således:

For have 2.000 kr., for arealet af agerjord pr. tdr. land 450 kr., samtlige ulemper 600 kr., tab af buske og træer 100 kr.

Førstelærer TH. Thomasen

Kommissionen foreholdt sognerådet, at adgangsvejen til stationen ved Vildbjerg blev udvidet på begge sider med et 10 alen bredt bælte på begge sider, der beplantes med en række træer nærmest vejen, en tre alen bred græsabat, og derefter et 5 alen bredt fortov, der gruses. Disse to bælte skal udlægges gratis af kommunen og gøres i stand for dennes regning, medens selve vejen anlægges af banen. Sognerådet indgik herpå.

Vildbjerg stationsbygning

1904, 25.maj.

Komiteen for opførelse af en ny kirke i Vildbjerg mødte og androg om at sognerådet ville kautionere for et beløb på ca. 20.000 kr., samt at kommunen vil forære Vildbjerg skoles gamle legeplads til kirken. Det vedtoges at indgå på begge dele.

Det vedtoges at indgive andragende til justitsministeriet om, at der oprettedes et apotek i Vildbjerg. 1906, 10. marts.

Møde i fattiggården. Amtsrådet har givet tilladelse til, at der må bevilges 125 kr. årligt i 5 år til gadebelysning i Vildbjerg stationsby.

Indenrigsministeriet giver tilladelse til, at kommunen fra 1.april 1906 at regne, adskilles i en Vildbjerg-Nøvlingkommune og en Timring kommune, og at der snarest afholdes valg til de to kommuners sogneråd. Timring blev herefter et selvstændigt pastorat. De nærmere aftaler om gældsfordeling, grænser m. v. forbigår jeg.

Om årsagen til, at Timring valgte at gå egne veje fortalte Jens Peder Jørgensen, Birkmose, at grunden til adskillelsen var de store udgifter, der blev pålagt kommunen ved banens anlæg gennem Vildbjerg Nøvling i 1904. Ligeså planerne om en ny stor skolebygning med gymnastiksal og hvad dertil hører i Vildbjerg stationsby. Endvidere planerne om et kommunalt elektricitetsværk med gadebelysning.

1907, 30.oktober.

Sognerådet har nu købt en parcel af Vildbjerg gæstgivergård til byggegrund for den påtænkte nye kommuneskole i Vildbjerg for en pris af 4.000 kr. for 20.000 kvadratalen. Den 19. november godkender skoledirektionen tegningerne.

1908, 8. februar åbnedes indkomne tilbud på den nye skole. Laveste tilbud 39.767,- kr. Sognerådet forkastede tilbuddet, og man vedtog at indhente ny tilbud.

1908,15. februar vedtoges det, at antage et tilbud fra murer N. P. Nielsen på 37.400 kr. Derefter dannedes et konsortium af ovennævnte samt tømrer Th. Thomsen samt snedker K. Godskesen, der solidarisk indestod for, at skolen blev bygget for i alt 49.130 kr. Dette indebar byggeriet, grund, ekstra arbejde og varmeanlæg.

23. november 1908 indviedes den ny skole. Der var indbudt medlemmer af skoledirektionen og amtsrådet. På kommunens regning serveredes der kaffe med brød.

Kommuneskolen (den gule bygning)

1909, 1.november.

Fra byggeudvalget for Christiansborg Slot var indkommet en anmodning om, at kommunen ville sende mindst 10 store kampesten til brug ved opførelse af murene. Det vedtoges, at der skal sendes 10 sten, dog at byggeudvalget skal betale fragten til stationen.

1909, 7. juni.

Niels Korshøj valgtes til formand, og det vedtoges, at lønnen til formanden for 1910 skal udgøre 500 kr. årligt.

1910, 14. marts.

Sognerådet vedtog at sælge 17 tdr. land af fattiggårdens jord til oprettelse af 2 husmandsbrug til en pris af 6.850 kr.

Murer N. P. Nielsen og arbejdsmand Poul Nielsen er købere, murer Nielsen opfører ejendommene.

1910, 9. maj

Der afholdtes i fattiggården afstemning om udskænkning af stærke drikke. Der blev afgivet i alt 199 stemmer, deraf var 3 ugyldige. Resultatet blev et nej til udskænkning. Der var 58 for og 138 imod.

1911,16. maj.

Skolekommissionen henstiller til sognerådet at godtgøre lærer Thomasen 10 kr., som han har udlagt i bytte af en bedre violin til skolen. Det vedtoges at yde de 10 kr imod, at han i fremtiden undlader at handle med skolens violiner.

1912, 14. februar.

C. A. hvem der er tildelt 10 kr. mdl. I alderdomsunderstøttelse, har henvendt sig til sognerådet og besværet sig over utilstrækkeligheden heraf, hvorefter man bevilgede ham yderligere 5 kr. mdl. Formanden udtalte, at det havde været heldigere, om rådet (det forrige) havde sparet noget på det dyre skolebyggeri i kirkebyen, så der havde været råd til at yde gamle og svagelige hjælp i form af alderdomsunderstøttelse.

1918, 10. december.

Grundejerne i Vildbjerg andrager sognerådet om at få vejen gennem byen brolagt, og at der samtidig må blive anlagt kloak.

Dette vedtages, men finansieringen volder problemer. Dog er arbejderne færdige i 1920.

1919, 5. marts.

Det vedtoges at søge amtsrådet om at låne 13.000 kr. til at dække udgifterne til at opføre kapellet på den ny kirkegård.

1920,8. juni.

Amtet meddeler , at efter lov om folkekirkens tjenestemænd, skal disse ikke længere oppebære højtidsoffer, samt offer og accidenser. Tjenestemændene aflønnes herefter fra ¼ 1920 således: sognepræsten 1.182 kr., kirkesangeren 680 kr., kirkesangeren i Nøvling 362 kr., alt i årligt vederlag.

Brolægning i Vildbjerg

1921, 31. marts.

Det nyvalgte sogneråd konstitueres ved et møde i fattiggården. Ny formand blev Jens Lund, Nøvling.

1927, 11. oktober.

Vildbjerg borgerforening ansøger sognerådet om, at der må blive frigivet og udbudt til salg et jordstykke fra markedspladsen langs præstegårdsvejen til opførelse af et alderdomshjem. Planen blev vel modtaget, men alligevel blev alderdomshjemmet med tilhørende administrationsbyggniførsten realitet i 1936. Forsinkelsen

skyldtes bl.a., at man i 1930 udførte en større renovering af fattiggårdens beboelse.

Starten af trediverne var en hård tid med stor arbejdsløshed og svære økonomiske kår.

21. maj 1933 vedtoges den ny socialreform. Den indebar lov om offentlig forsorg, lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde, lov om folkeforsikring, lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring.

Ved sognerådsvalet i 1933 blev Anders Jensen ny formand.

Der bygges alderdomshjem

1933, 11. april.

Sognerådet vedtog at forsøge en mindelig ordning af de gamle skatterestancer. I tiden derefter kom der en mængde ansøgninger, men ikke alle kunne opnå en ordning. Var skatteyderen god for beløbet, foretoges der udpantning. Amtet meddeler, at der gennem postvæsnet vil blive tilstillet kommunen 10.300 kr. som forskud på motorskatten.

29. september ved et sognerådsmøde meddelte formanden, at der var uddelt kødkort til 20 ubemidlede familier. Beløbet lå fra 20 til 40 kr. Ligeså var der foretaget omregning efter den ny lov om folkeforsikring. Højest opnåelige beløb i aldersrente for et ægtepar var 70 kr. mdl., for enlige 44 kr. Der var 73 ægtepar og enlige, der modtog aldersrente. Højest opnåelige invaliderente var for ægtepar 76 kr. og for enlige 50 kr.

1934, 28. september.

Man antog Mads Madsen og hustru som bestyrere af fattiggården. Årlig løn 1200 kr. og frit ophold. Af denne løn

skulle bestyrerparret drive gården forsvarligt, sørge for og bekoste aldersrentenydernes kost, logi og kost.

Endvidere skulle de selv antage og lønne folkehold.

Bestyreren skulle 1 gang mdl. Bortkøre det af kommunens rensbrønde udrensede snavs, samt tømme kommunens skarnkuler. Mads Madsen overtog senere tillige bestyrerposten på alderdomshjemmet.

1940, 7.oktober.

Ved sognerådsmødet gennemgik man diverse cirkulærer fremsendt fra amtet. Det vedrørte hvad der fulgte af besættelsen. Rationering af petroleum og brændselsolie, hvedemel, kaffe og the, havregryn, bygryn, smør, margarine og sæbe. Bekendtgørelse om tildeling af kød, flæsk og mælk og fisk, samt købekort til manufakturvarer og fordeling af brændsel.

Amtmanden overbringer kongens hilsen og tak til sognerådet, for det betydelige arbejde der i disse for vort land så vanskelige tider er udrettet af sognerådet.

1940, 4. november.

Amtet meddeler, at der vil blive anvist kommunen 924,80 kr til uddeling av smørrabatkort til trængende. Ligeså vil der blive tilstillet kommunen 1872 kr. som forskud til kød, flæsk, mælk og fisk for oktober kvartal.

1944, 13. januar.

Denne dag beslaglagde tyskerne alderdomshjemmet og kommunekontoret. Beboerne måtte flyttes ud i private hjem, og der blev lejet en lejlighed til bestyrerparret. Sognerådet blev anvist 2 klasseværelser i skolen, der også var blevet besat af tyskerne. Den 1. marts 1945 forlod tyskerne hjemmet, men kort efter begyndte flygtningene at strømme op gennem Jylland og hjemmet blev atter besat. De var her hele sommeren. Endelig i efteråret blev det overladt til kommunen i ramponeret tilstand.

Jeg vælger at slutte her. Er man interesseret i at læse referater fra sognerådsarbejdet fra besættelsens ophør frem til kommunesammenlægningen i 1970 kan det ske på lokalarkivet.

Det fremgår tydeligt, at sognerådet skulle spare og resten af fyrreerne og det meste af halvtresserne gik også med igen at få landet på fode.

Artikler i 2005-udgaven:

Glimt fra årene 1905-1930-1955-1980

Uddrag af Harry Thomsens erindringer

Om lysthuse

Købmænd i Vildbjerg

Glimt fra året 2005.

Artikler i 2006-udgaven:

Glimt fra årene 1906-1931-1956-1981

Lysgaard brødrene

Hans Bøtker og Vildbjerg kirkegård

Bredgade i Vildbjerg

Glimt fra året 2006.

Artikler i 2007 udgaven

Glimt fra årene 1907-1932-1957

Farmors erindringer

En vildbjergdrengs liv

Livets gang i købmandsgården

Verner Ebdrup 1935 – 2006

Et byområde i Vildbjerg(Jyllandsgade-Nørregade)

Glimt fra året 2007

Artikler i 2008 udgaven

Glimt fra årene 1908-1933-1958-1983

En beretning om ruten Ørnhøj –Timring -Vildbjerg - Herning

Dagliglivet på landet.

Landpostbud cyklede 421.000 km på 37 år.

45 år med kontor i Vildbjerg

Murermester Jens Albæk

Eksempler på landbrugets bygninger i 100 år.

Glimt fra året 2008

Artikler i 2009 udgaven

Den gule bygning – Vildbjerg Folke- og Realskole.

Gabriel Kock, sognepræst

På tur med ”Tøsen”

Tilbageblik, Peder Toustrup

Kajs Autografmuseum

Niels Mouritsen

Glimt fra årene 1909-1934- 1959.-1984

Artikler i 2010 udgaven.

Vildbjerg gennem 100 år; 1910 –1935–1960 -1985

Johs. B. Skibild: en iværksætter.

Lærerboliger i Vildbjerg skole 1908 - 1961

En Vildbjerg familie

Oplysninger om arkivalier på Vildbjerg lokalhistoriske arkiv

Billeder fra året 2010

Artikler i 2011 udgaven

Glimt fra årene 1911 - 1936 – 1961 – 1986

Ejerlavet Merrild

Frau 2 – 400 hesterkræfter

Frau min barndom på asylet

Marie Livbjerg, en afholdt lærer

.Billeder fra året 2011

Artikler i 2012 udgaven

Vildbjerg gennem 100 år

Tankerne bag oprettelse af Møltrup optagelseshjem

Vildbjerg cup 1979 – 2012

Historien om Langkjær Stålbyg A//S/

Barndom i præstegårdforpagterhjemmet

Vildbjerg sogn, hedearealerne.

Billeder fra 2011 - 2012

Artikler i 2013 udgaven

Vildbjerg gennem 100 år

Revy og dilettent i Vildbjerg

Vildbjerg tennisklub ca. 1938 til 2013

Skoler og undervisning i Vildbjerg sogn

Landmandsliv

Ung i 1900-talets begyndelse (Margrthe Tjagvad)

Lidt om tyende (piger og karle)

Billeder fra årets gang 2012 -2013

